

16 tramleven

Informatieblad

van de vereniging voor het trammuseum

5de jaargang / 1 □ 1970 □ prijs 25 fr.

Inhoud:

- *De heropening van het Trammuseum en de 10de Algemene Jaarvergadering van de Amutra.*
- *De stoomlokomotieven van de N.M.V.B.*
- *De motorwagens 1-20 van « Les Vicinaux Anversois ».*
- *Bijdragen tot de geschiedenis van de Buurtspoorwegen in de provincie Antwerpen.*

Foto van de omslag : 28.2.1970 : het bijzonder tramstel ingelegd ter gelegenheid van de heropening van het Trammuseum, te Dilbeek.
(Foto J. de Meurs)

De heropening van het Trammuseum en de 10e Algemene Jaarvergadering van de Amutra

Onder een zeer ruime belangstelling, ongeveer 170 deelnemers, heeft op 28 februari 1970 de heropening van het Trammuseum plaats gehad voor de leden van de Vereniging. Weliswaar was deze opening een maand vroeger dan voorzien, daar de opbraak van de luchtlijn tussen Eizeringen en Dilbeek van de tramlijn D, Brussel - Eizeringen, het ons niet meer zou toelaten het Museum te bereiken per tram.

Het bijzonder tramstel, bestaande uit de motorwagen 10284 en aanhangwagen 19306, bracht onze leden van het Rouppeplein via Anderlecht, Vaartbrug en Scheut naar Dilbeek, stelplaats NMVB. Aldaar stond de motorwagen 9314 met open rijtuig A 8947, twee museumrijtuigen, ons op te wachten om de leden door te voeren naar Schepdaal. Onder een ware stormloop werd plaats genomen in deze rijtuigen. De heer De Bruyn, NMVB-Contrôleur, had het genoegen deze tram van onze voorvaderen te mogen voeren tot Schepdaal. Gezien iedereen geen plaats kon bemachtigen in het oude tramstel werd er tweemaal gereden tussen Dilbeek en Schepdaal. Deze gebeurtenissen werden door talrijke persmensen gevolgd, waaronder ook de T.V.-ploeg van ECHO, die hieraan dan op zaterdag 7 maart een gedeelte van hun programma hebben gewijd.

Na een kort bezoek aan het Trammuseum werd met het standaardtramstel het welgevuld programma van de dag verder afgewerkt. Dit omvatte nog een afscheidsreis op de tramlijn AL doorstreept. Bijzonder het vak Asse - Hekelgem was niet vrij van vrolijke gebeurtenissen. Op menige plaats stonden de auto's op de tramsporen, zodat er fotohaltes in overvloed waren. Zelfs een kar beladen met bieten moest het spoor vrijmaken. De boer diende daarvoor het paard van stal te halen. Met ruim een uur vertraging hadden we weer terug het eindpunt Rouppeplein bereikt. Een mooie herinnering aan deze laatste maal, dat wij het Museum konden bereiken per tram.

Op 6 maart 1970 heeft onze 10de Jaarvergadering plaats gehad, die verslag uitbracht van de activiteiten van het diensjaar 1969 van de Vereniging voor het Trammuseum.

Hierna enkele hoofdpunten uit deze vergadering :

— Er werden met de algemene goedkeuring van de vergadering

9 nieuwe effectieve leden ingeschreven. Deze leden hebben zich bijzonder dienstig gemaakt in het Trammuseum tijdens het afgelopen jaar.

— Het aantal bezoekers in 1969 in het Trammuseum bedroeg 3.996, tegenover 5.260 in 1968.

— In deze Algemene Vergadering werd ook voor de eerste maal door de heer E. Keutgens, Sekretaris-beheerder, verslag uitgebracht van de lopende rekening 1969 van het Nederlands sekretariaat. Deze rekening kon afgesloten worden met een overschot van 7.722 fr.

— De heer P. Berrewaerts, Verantwoordelijke voor het beheer van het Trammuseum, bracht verslag uit van het gepresteerde werk van de leden in het Museum.

— De verlies- en winstrekening, uiteengezet door de heer Chr. Torlet, Schatbewaarder, gaf ons het hiernavolgend gunstig resultaat :

Ontvangsten		Uitgaven	
1. Boni 1968	25.680 fr.	1. Kas leden	64.673 fr.
2. Kas leden	116.817 fr.	2. Kas Museum	74.778 fr.
3. Kas Museum	66.008 fr.	3. Uitstappen	43.623 fr.
4. Uitstappen	61.245 fr.	4. Secretariaat	30.278 fr.
		5. Boni 1969 (overgeheveld naar 1970)	56.398 fr.
	<hr/>		<hr/>
	269.750 fr.		269.750 fr.

— De heer J. de Meurs, Voorzitter, gaf een overzicht van de activiteiten in 1969 en van de geplande voor 1970.

— De Raad van Beheer onderging geen wijziging, op uitzondering van de heer J. Renard, Beheerder, die ontslag nam. Gezien er geen kandidaturen waren voor deze vakante betrekking, werd er besloten deze plaats niet te bezetten.

— Tot slot, stelde de Voorzitter aan de Algemene Vergadering voor, de heren P. Dehon en Edm. De Backer, de titel van Ere-lid te willen toekennen, gezien zij aan de grondslag van de Vereniging liggen en voor het gepresteerde werk dat zij hiervoor hebben volbracht. Met een unaniem applaus werd dit aangenomen.

**DE STOOMLOKOMOTIEVEN
VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ
VAN BUURTSPORWEGEN**
door E. KEUTGENS

15. de stoomlokomotieven
van
het type 18

Geschiedkundige overzicht

Deze machines werden van 1910 af in dienst gesteld op zowat alle lijnen van het NMVB-net. Deze loks werden afgeleid van het type 4, waarvan de onvolmaaktheden werden verbeterd en technisch aangepast.

Bij aanbesteding van 5 november 1913 bestelde de NMVB drie lokomotieven bij « Leuvense Metaalwerken » te Leuven. Deze bestelling ging, voor ons onbekende rede niet door, zodat de voorziene nummers 656 - 657 en 658 open bleven. Echter werd in 1922 het nummer 658 gegeven aan een lok van Franse afkomst en die ondergebracht werd bij het type 3.

Beschrijving

Tenderlokomotief van het type 030 met twee stuurposten. De wielen zijn langs de binnenzijde van het chassis geplaatst en de cilinders langs de buitenzijde. Stoomverdeling van het type Walschaerts en de vuurkist van het type Belpaire. Het optrekstangenwerk is volledig beschermd en toegankelijk langs 4 beweegbare panelen. De veiligheidsklep is van het type Wilson of Ross. De lokomotief is voorzien van een handrem en een luchtrem.

Aantal

126 eenheden besteld door de NMVB.

1 lok (ex-Albert van de suikerraffinaderij van Tienen) overgenomen door de NMVB-groep Brabant, als reserve voor het Trammuseum in 1962.

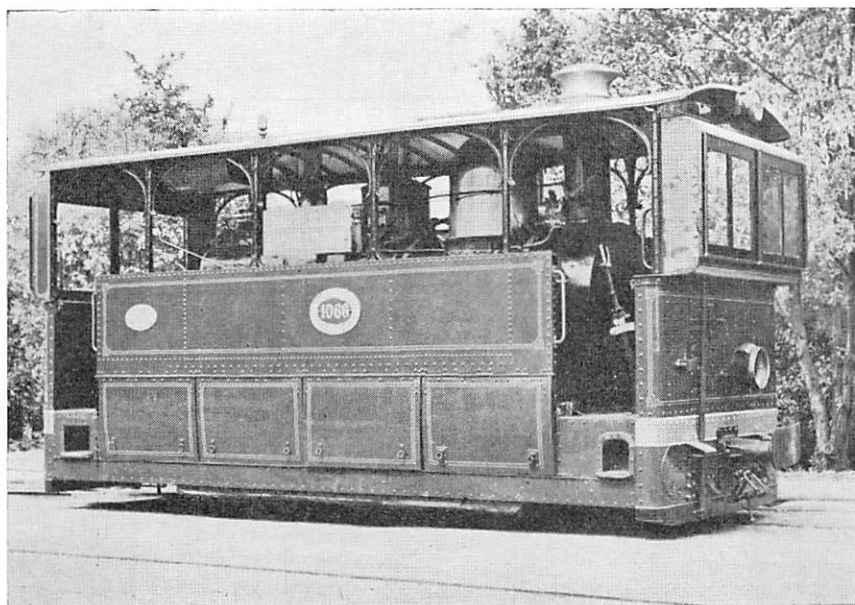
Reeksen	Aanbe- steding	Bouwer	Konstruktie- nummer
623-624	28.11.1910	F.U.F. Haine St Pierre	1106-1107
625-626	28.11.1910	Tubize	1717-1718
606	10. 9.1913	Tubize	1785

Reeksen	Aanbe- steding	Bouwer	Konstruktie- nummer
652-655	10. 9.1913	Tubize	1786-1789
736	10. 9.1913	Tubize	1790
C39-G/2	24.12.1914	La Meuse	2789-2801
673-675	24.12.1914	Thiriau	247-249
676	18. 1.1915	Cockerill	2908
677-680	24.12.1914	St Léonard	1870-1873
681-682	18. 1.1915	Cockerill	2909-2910
683-685	16. 2.1915	J.J. Gilain	72-74
686	28. 4.1915	F.U.F. Haine St Pierre	1276
693-695	26. 5.1915	Detombay	206-208
696-698	26. 5.1915	St Léonard	1875-1877
699	26. 5.1915	Cockerill	2912
789-791	24.12.1914	Tubize	1856-1860
792	18. 1.1915	Cockerill	2911
1001-1002	26. 5.1915	Cockerill	2913-2914
1021-1026	7. 8.1919	Tubize	1899-1904
1027-1033	7. 8.1919	St Léonard	1891-1897
1034-1038	7. 8.1919	F.U.F. Haine St Pierre	1291-1295
1039-1044	7. 8.1919	J.J. Gilain	76-81
1045-1050	7. 8.1919	Tubize	1864-1869
1051-1056	7. 8.1919	Tubize	1871-1876
1057-1062	7. 8.1919	Thiriau	258-263
1063-1064	7. 8.1919	Franco-Belge	2219-2220
1065-1067	7. 8.1919	F.U.F. Haine St Pierre	1296-1298
1068-1071	7. 8.1919	Tubize	1887-1890
1072-1076	7. 8.1919	Grand Hornu	91-95
1077-1087	7. 8.1919	Boussu	257-267
1088-1093	7. 8.1919	Franco-Belge	2221-2226
1094-1105	7. 8.1919	Cockerill	2921-2932
1000	ex-«Albert»	J.J. Gilain - Bwj. 1915	75

Technische kenmerken

Spoorwijdte	1,000 m (*)
Stoomdruk	12,400 kg
Roosteroppervlakte	0,750 m ²
Verwarmingsoppervlakte van de haard	3,090 m ²
Verwarmingsoppervlakte van de pijpen	30,910 m ²

(*) uitgenomen lokomotief 736 : spoor 1,067 m.

SCHEPDAAL - STOOMLOKOMOTIEF 1066

(Cliché N.M.V.B.)

Totale verwarmingsoppervlakte	34,000 m ²
Aantal vlampijpen	144
Afstand tussen de pijplaten	1,900 m
Doormeter van de cilinders	0,280 m
Slaglengte van de zuigers	0,400 m
Doormeter van de wielen	0,865 m
Aandrijving op de derde as	
Afstand tussen de assen	1,000 m
Gewicht per as : — voor	7.180 kg
— midden	7.250 kg
— achter	7.570 kg
Totale breedte	2,350 m
Uiterste lengte	6,450 m
Lengte van elke bumper	0,467 m
Overbouw : — voor	1,617 m
— achter	1,899 m
Hoogte rail - dak	3,016 m
Inhoud waterbakken	2,000 m ³
Inhoud kolenbunker	0,520 m ³
Traktiekracht	2,945 kg
Leeggewicht	18.000 kg
Gewicht rijklaar	22.000 kg

Wetenswaardigheden

Nummer lok.	Datum van in- dienststelling	In dienst op lijn of groep	Afgevoerd
623	14.11.1911	Burdinne - Hoei	1948
624	27. 7.1911	Groep van Oostende; Namen - Forville	1948
625	31.10.1911	Groep van Oostende; Dinant - Florennes	1948
626	24.11.1911	Lens - Edingen - Zinnik; augustus 1950 te Quévy	1953
606	6.11.1914	Groep Brussel	1951
652	16. 5.1914	Warzée - Bourcelles; Comblain-la-Tour - Manhay - Melreux	1952
653	25. 7.1914	Gedinne - Vresse	1952
654	25. 7.1914	Gedinne - Vresse	1952
655	6.11.1914	Groep Brussel	1950
736	16. 5.1914	Turnhout - Hoogstraten - Grens	Aug. 1950
669	7.10.1915	Geldenaken - Tienen - St Truiden; Brus- sel - Edingen	1954
670	30.10.1915	Groep Leuven	1951
671	15.11.1915	Geldenaken - Tienen - St Truiden	1951
672	30.11.1915	Groep Leuven	1951
673	13. 7.1915	Nijvel - Virginal - 's Gravenbrakel; Brus- sel - Halle	Oct. 1950
674	19. 7.1915	Idem	Nov. 1952
675	21. 8.1915	Lijnen van de Borinage; aug. 1950 te Quévy	Aug. 1953
676	?	Grupont - Wellin	Juni 1952
677	28.10.1915	Groep van Bree	Juli 1952
678	30.10.1915	Groep van Bree	?

Nummer lok.	Datum van in-dienststelling	In dienst op lijn of groep	Afgevoerd
679	15.11.1915	Brussel - Edingen ; Roeselaere - Diksmuide - Bikschothé	Nov. 1951
680	4.12.1915	Groep van Bree ; Quiévrain - Mainvault	Aug. 1953
681	?	Binche - Beaumont - Bersillies l'Abbaye	Aug. 1953
682	?	Genk - Luik	Juli 1952
683	15. 2.1916	Luik - Tongeren	Nov. 1951
684	29. 4.1916	Brussel - Halle ; aug. 1952 te Nijvel	Sept. 1958
685	29. 4.1916	Brussel - Halle	Okt. 1950
686	30. 9.1915	Halle - Ninove ; nov. 1958 te Waver, Sui-kerraffinaderij. Verkocht door de NMVB in 1951	Nov. 1951
693	?	Oostende - Nieuwpoort - Veurne	Feb. 1949
694	?	Diksmuide - Ieper - Poperinge	Nov. 1951
695	?	Clavier - Val St Lambert	Nov. 1951
696	?	Leopoldsburg - Bree - Maaseik	Juli 1952
697	?	Idem.	Juli 1952
698	?	Idem.	?
699	?	1916 : opgeëist door de Duitsers ; na de oorlog 1914-1918 : Quiévrain - Roisin	Aug. 1953
789	31.12.1915	Marche - Bastogne - Martelange	Sept. 1953
790	31.12.1915	St Truiden - Hannuit	Aug. 1952
791	31.12.1915	Idem.	Dec. 1951
792	?	Lijnen van de Borinage	Aug. 1953
1001	1920	Lijnen van de Borinage. Aug. 1950 te Quévy	Nov. 1954
1002	1920	Boussu - Dour - Grens. Aug. 1950 te Quévy	Aug. 1953
1021	8. 7.1921	1.8.1927 : Hasselt - Oreye	Juli 1947

Nummer lok.	Datum van in-dienststelling	In dienst op lijn of groep	Afgevoerd
1022	29. 7.1921	1.8.1927 : Hasselt - Leopoldsburg	Juli 1952
1023	29. 7.1921	Chimay - Cul des Sarts	Aug. 1953
1024	29. 7.1921	Houffalize - Bourcy	Juni 1954
1025	2. 9.1921	Voorstadslijnen van Bergen. Juni 1951 te St Ghislain	Aug. 1953
1026	16. 8.1921	Mainvault - Quevaucamps	Aug. 1953
1027	?	Chimay - Cul des Sarts	Aug. 1953
1028	?	Aarschot - Westerlo ; juli 1951 te Zurenborg (Antwerpen)	Juli 1954
1029	?	Montignies-le-Tilleul - Thuillies.	Nov. 1954
1030	20. 7.1921	Dec. 1952 te St Ghislain	Nov. 1951
1031	?	Leuven - Tervuren	Nov. 1954
1032	?	Boussu - Dour - Grens. Aug. 1951 te Casteau	Aug. 1953
1033	4.10.1921	Quevrain - Mainvault	Nov. 1951
1034	?	Aug. 1951 te Casteau	Aug. 1953
1035	?	Leuven - Diest	Apr. 1952
1036	?	Olloy - Oignies	Juni 1952
1037	?	Antwerpen - Zandvliet - Lillo	Nov. 1951
1038	?	Poix - St Hubert	Juni 1952
1039	2. 6.1922	Genk - Luik	Nov. 1952
1040	20. 6.1922	Oostende - Diksmuide	Juni 1952
1041	2. 6.1922	Turnhout - Arendonk ; Antwerpen - Zandvliet - Lillo	Apr. 1952
		Hoel - Waremmes	Juli 1952
		Turnhout - Arendonk ; Antwerpen - Hoogstraten - Turnhout	Juli 1954

Nummer lok.	Datum van in- dienststelling	In dienst op lijn of groep	Afgevoerd
1042	?	Hannuit - Jemeppe-sur-Meuse	Nov. 1951
1043	?	Idem	Nov. 1951
1044	?	Sorée - Ciney	Dec. 1951
1045	20. 3.1920	Marche - Bastogne - Martelange	Juni 1954
1046	10. 3.1920	Hooglede - Tielt	Maart 1950
1047	22. 3.1920	Oostende - Nieuwpoort - Veurne ; Roche- fort - Wellin - Graalde ; sept. 1946 te Oos- tende	Nov. 1955
1048	13. 4.1920	Oostende - Blankenberge	Juni 1955
1049	16. 4.1920	Jambes - Hoel	Nov. 1948
1050	13. 4.1920	Brugge - Sluis - Heist ; Oostende - De Panne	Maart 1955
1051	26. 6.1920	Veurne - Ieper	Juni 1952
1052	28. 7.1920	Oostende - Nieuwpoort - Veurne ; Over- meire - Lokeren - Saffelaere ; Oostende - De Panne	Febr. 1952
1053	11. 8.1920	Fosses - Châtelet ; Poix - Paliseul	Juni 1952
1054	14. 9.1920	Fosses - Châtelet ; Jambes - Hoel	Sept. 1952
1055	18.10.1920	Groep van Doornik ; juni 1951 te St Ghis- lain	Aug. 1953
1056	16.11.1920	Groep van Turnhout ; Antwerpen - Zand- vliet - Lillo	Juni 1954
1057	?	Ieper - Nieuwkerken - Waasten	Maart 1950
1058	4. 7.1921	Poperinge - Veurne - De Panne	Maart 1950
1059	?	Charleroi - Nalinnes - Marcinelle	Aug. 1953
1060	?	Quevrain - Mainvault	Juni 1949
1061	?	Voorstadslijnen van Bergen	Aug. 1953
1062	?	Voorstadslijnen van Bergen ; aug. 1951 te Casteau	Aug. 1953

Nummer lok.	Datum van in-dienststelling	In dienst op lijn of groep	Afgevoerd
1063	?	Burdinne - Hoei	Dec. 1951
1064	?	Poperinge - Veurne - De Panne	Maart 1950
1065	?	Brussel - Schepdaal - Ninove ; Brussel - Edingen	Maart 1950
1066	?	Brussel - Schepdaal - Ninove. Staat thans in het Trammuseum te Schepdaal	Tram-museum
1067	?	St Niklaas - Kieldrecht - Doel	Maart 1950
1068	?	Roeselaere - Diksmuide - Bikschote	Apr. 1952
1069	?	Diksmuide - Ieper - Poperinge	Maart 1950
1070	?	Mechelen - Geel - Turnhout	Aug. 1950
1071	4. 5.1921	Antwerpen - Hoogstraten - Turnhout	Aug. 1950
1072	?	Lijnen van de Borinage; aug. 1950 te Quévy	Okt. 1950
1073	?	Flobecq - Geraardsbergen	Juni 1952
1074	?	Ougrée - Warzée	Maart 1952
1075	?	Brussel - Edingen ; op 28.11.1958 door de NMVB verkocht aan de koolmijn van Argenteau	Argenteau
1076	?	Brussel - Schepdaal - Ninove ; op 15.9.1958 verkocht door de NMVB aan de suiker-raffinaderij van Waver. In 1967 aangekocht door de T.T.A. Thans genaamd « Ellise »	T.T.A.
1077	10.11.1920	Ougrée - Warzée	Nov. 1951
1078	16.11.1920	Arion - Martelange	Juni 1952
1079	?	Nijvel - Virginal ; Grimbergen - Londerzeel	Mei 1958
1080	?	Olloy - Oignies	Aug. 1950
1081	?	Maaseik - Lanaken	Juli 1952
1082	?	Antwerpen - Hoogstraten - Turnhout	Juli 1954
1083	?	Casteau - Bracquegnies	Nov. 1954
1084	?	Eeklo - Nederlandse grens	Dec. 1951

Nummer lok.	Datum van in-dienststelling	In dienst op lijn of groep	Afgevoerd
1085	?	St Niklaas - Kieldrecht - Doel	Dec. 1951
1086	?	Gent - Wetteren - Hamme	Juni 1952
1087	?	Flobecq - Geraardsbergen	Maart 1950
1088	?	Tielt - Aalter	Juni 1952
1089	?	Oostende - Diksmuide	Juni 1952
1090	?	Gent - Bassevelde	Maart 1950
1091	?	Gent - Lochristi	Apr. 1954
1092	?	Oostende - Diksmuide	Juni 1952
1093	?	Gent Nevele - Ruiselede	Juni 1952
1094	18. 4.1921	Luik - Vottem; in 1951 door NMVB verkocht aan suikerraffinaderij Moha; lok was aldaar nog aanwezig in november 1957	Juni 1952
1095	18. 4.1921	Hasselt - Leopoldsburg	Nov. 1951
1096	18. 4.1921	Mechelen - Geel - Turnhout	Juli 1954
1097	18. 4.1921	Mechelen - Geel - Turnhout; juli 1951 te Oostmalle	Juli 1954
1098	2. 5.1921	Orey - Wareme	Juni 1951
1099	25. 5.1921	Antwerpen - Hoogstraten - Turnhout	Apr. 1952
1100	24. 5.1921	Orey - Wareme	Juni 1951
1101	7. 6.1921	Blinche - Biersilles; aug. 1950 te Quévy	Aug. 1953
1102	16. 6.1921	Clavier - Comblain-au-Pont	Juli 1952
1103	19. 7.1921	Antwerpen - Oostmalle- Lier	Aug. 1950
1104	28. 7.1921	Leuven - Diest	Nov. 1951
1105	16. 8.1921	Leuven - Geldenaken	Nov. 1951
1000	1915	Suikerraffinaderij Tienen; Lok genaamd « Albert »; overgenomen door de NMVB in 1962; Ingeschreven op inventaris NMVB in 1968. Staat thans in het Tramuseum te Schepdaal	Tram-museum

Een plan op schaal 1/20 van het hierboven beschreven type is verkrijgbaar door storting van 30 fr. (verzendingskosten inbegrepen) op PR 4534.76 van E. Keutgens te 2000 Antwerpen.

Raadpleeg tevens de technische steekkaart nr 1, uitgegeven door de Amutra en die een bondige beschrijving geeft over de lokomotieven van het type 18.

De Motorwagens 1 - 20 van "Les Vicinaux Anversois"

door
E. KEUTGENS

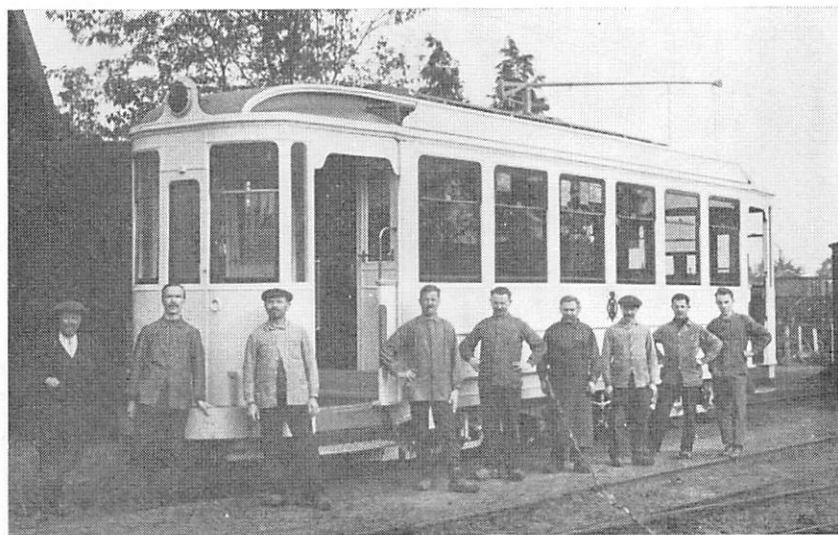
(Slot)

II. De NMVB-rijtuigen 9635 - 9645.

Na de overname door de NMVB werden vermelde wagens in de crèmekleur gezet en bleven zij nog een geruime tijd de V.A.-nummering dragen.

Geleidelijk aan heeft men dan in de Groep Antwerpen deze rijtuigen gaan verbouwen en verbeteren.

De windschermen werden omgebouwd. De mooie ronding verdween; het front werd hoekig afgewerkt en een groter voorruit aangebracht.

1922 : TURNHOUT - N.M.V.B.-WERKHUIS. MOTORWAGEN 9 VAN DE V.A.; REEDS IN HET CREME GESCHILDERD EN WAPENSCHILD VAN DE N.M.V.B. LET OP DE IMITATIE-TROLLEY-STANG, DEZE WAS VERVAARDIGD UIT HOUT, OM OP DE FOTO TE LATEN ZIEN DAT MEN MET EEN MOTORWAGEN TE DOEN HAD. VOORAAN PERSONEEL N.M.V.B., DIE DE EERSTE TRANSFORMATIES AAN DEZE WAGENS HEBBEN UITGEVOERD. (Archief Fr. Keutgens)

De freembalk, in I-vorm, werd langs de buitenzijde bij alle wagens gesloten. Bij motorwagen 9636 kwamen de zijpanelen zelfs tot over de freembalk. De rijtuigen 9637, 9641 en 9644 kregen een filmkast, de overige behielden hun kopborden (behalve 9635 = uitzondering).

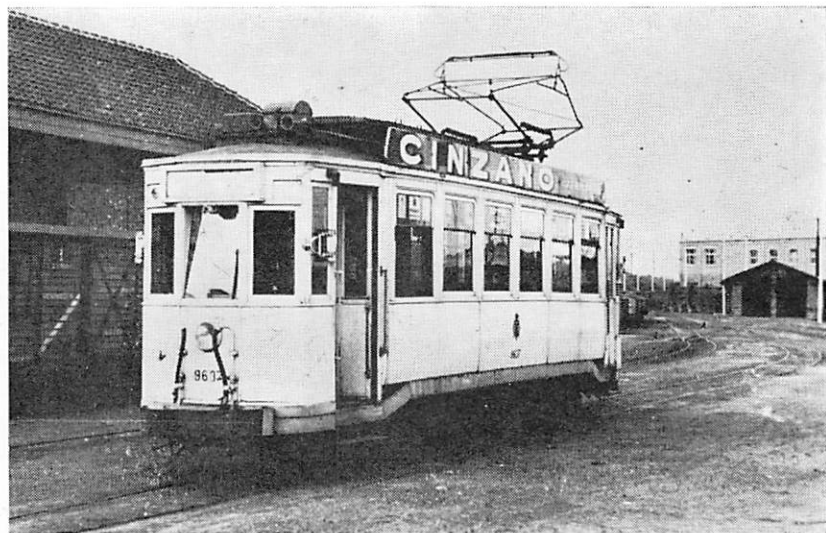
Rond 1930 werden de balkons gesloten met plooidertjes en kregen zij een nieuwe motor type Acec T.V.I.E.

In 1934 kregen vermelde rijtuigen in de plaats van de trolleytang, de pantograaf. Niettemin hebben zij een tijdlang met deze twee stroomafnemers gereden. Dit om toe te laten, dat deze wagens ook dienst zouden kunnen verzekeren op de lijnen ten noorden van Antwerpen. Alsook op de lijnen naar Brasschaat, Schoten en Kapellen. De luchtlijnophanging van de noorderlijnen liet enkel het gebruik van pantograaf toe (elektrificatie van deze lijnen : periode van 1927-1934). De lijnen van het kapitaal Antwerpen - Brasschaat - Wuustwezel, Grens en uitbreidingen waren aangelegd voor het trolleysysteem (zie vroegere uitbatingsmaatschappij).

Rond 1938 werden de draaistellen « Maximum-traktie » vervangen door een type, gebouwd door de NMVB zelf, met vier motoren MTV 343/3.

Tijdens de oorlog (rond 1942) werden alle wagens uitgerust met de Westinghouserem.

De motorwagen 9635 bleef een geheimzinnige uitzondering. Vermelde wagen had wel het V.A.-freem en interieur, maar het buitenkoetswerk werd volledig getransformeerd in de standaardvormen. De verbouwing van deze wagen gebeurde in dezelfde periode (1933 - 1934), als toen de Odessa-wagens 9646 - 9675, hun transformatiebeurt kregen.

ZURENBORG 1954 ; 9637 MET FILMKAST

(Foto Fr. Keutgens)

De 9635 was tevens uitgerust met bissels en een tussenloper, wat ook een uitzondering was. Dit onderstel had weer een sterke gelijkenis met de Odessa-rijtuigen, alwaar eveneens bissels op aanwezig waren en proeven gedaan werden met een tussenloper.

In de tweede helft van 1949 werden de bissels en de tussenloper van de 9635 vervangen, door hetzelfde type van draaistellen als de overige V.A.-rijtuigen.

Wij laten U nog opmerken dat een drietal rijtuigen in 1956 nog nummerwijzigingen hebben ondergaan. Zo werden vernummerd : 9639 in 9636 ; 9641 in 9638 en 9644 in 9637. Einde 1959 waren alle V.A.-motorwagens bij de NMVB afgevoerd.

★ ★

Laat ons hopen, dat eenmaal deze rijtuigen bij de MIVA buiten dienst zullen gesteld worden, er een exemplaar van deze historische wagens moge bewaard blijven voor het Trammuseum van Schepdaal.

Onze dank gaat bijzonder uit naar de heer Cuvelier, Technisch Inspekteur bij de N.M.V.B. te Merksem en naar de heer Hoffbauer, Ingenieur bij de MIVA te Antwerpen, die ons interessante gegevens hebben verleend om dit artikel op te stellen.

Bijdragen tot de
geschiedenis
van de Buurtspoorwegen
in de provincie
Antwerpen
1885 - 1920

door Jos Neyens

Merksem (Oude Barreel) - Brasschaat.

De vergunning van de lijn Merksem (O.B.) - Brasschaat werd aangevraagd op 8 september 1885 en op 16 juli 1887 was het kapitaal van 519.000 fr. onderschreven. De verdeling was als volgt : 33 % door de Staat, 25 % door de provincie, 10 % door de gemeenten en 32 % door particulieren.

De lijn werd in exploitatie genomen op 20 juli 1887 en de vergunning werd pas verleend op 9 augustus 1887.

BRASSCHAAT

(Verz. E. Keutgens)

Merksem - Schoten.

De inoverwegingneming van deze lijn werd gevraagd op 1 maart 1888 en bekomen op 16 mei 1888. Op 28 augustus 1888 was men gereed met de vorming van het kapitaal.

Op 27 juli 1888 werd de vergunningsaanvraag ingediend en op 22 november 1889 werd aan deze aanvraag voldaan. De lijn werd geopend op 1 april 1889.

Op 28 september 1901 gaf de regering haar toestemming voor de definitieve inoverwegingneming van een uitbreiding tot Schoten-vaart. De openbare besturen hadden het nodige kapitaal voor deze uitbreiding onderschreven, evenals voor de electricatie van deze lijn. De vergunning werd aangevraagd op 31 december 1904 en bekomen op 22 juni 1905. Het baanvak werd reeds op 1 juli 1905 geopend.

Op 19 augustus 1907 werd de definitieve inoverwegingneming toegestaan voor de verlenging van de lijn tot Schotenhof, dan wanneer de vergunning reeds was aangevraagd op 21 maart 1907. Deze laatste werd verleend op 7 november 1907.

De lijn werd met elektrische tractie geëxploiteerd vanaf 21 juni 1908.

(wordt voortgezet)

**VERENIGING VOOR HET TRAMMUSEUM,
v.z.w.d. « AMUTRA »**

Gesticht op 7 maart 1961.

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL: Wielemans Ceuppenslaan 47,
1190 Brussel. P.C.R. 449.80 ten name van « AMUTRA » te 1190 Brus-
sel.

Bijdragen :

Gewoon lid : 200 Fr. Beschermend lid : 300 Fr (minimum). Steu-
nend lid : 500 Fr. Aangesloten lid : 50 Fr. (wonend onder hetzelfde
dak van een gewoon, steunend of beschermend lid).

Bijkomende bijdrage voor het ontvangen van « Présence du Tram-
way » (in franse taal) : 100 Fr.

REDAKTIE: « TRAMLEVEN » en nederlandse briefwisseling :
Lange van Ruusbroecstraat 44, 2000 Antwerpen.

« TRAMLEVEN » verschijnt viermaal per jaar.

« TRAMPOST » gestencileerd mededelingsorgaan - verschijnt maan-
delijks.

TRAMLEVEN

Dienst gratis voor de leden van AMUTRA.

Abonnement op de periodiek « TRAMLEVEN » voor niet leden :
100 Fr. Op de twee periodieken « TRAMLEVEN » en « PRESENCE
DU TRAMWAY » : 200 Fr.

LEDENVERGADERINGEN

- **Te Antwerpen :** elke derde woensdag van de maand om 20 u.
in de zaal « OSBA », 1ste verdiep, Italiëlei 189 te Antwerpen.
Geen vergadering tijdens de maanden juli en augustus.
- **Te Brussel :** elke tweede vrijdag van de maand om 20 u. in
« Aux Armes des Brasseurs », Anspachlaan 56 te Brussel. (Nabij
de Beurs)
- **Te Brugge :** gelieve hiervoor contact op te nemen met onze
plaatselijke afgevaardigde de heer D. De Volder, Eigen Heerd-
laan 26 te 8200 St Andries-Brugge.

**TOERISTISCHE TRAMLIJN VAN HET AISNEDAL,
v.z.w.d. « T.T.A. »**

PR : 2173. 61 ten name van T.T.A. (Tramway Touristique de l'Aisne)
te Amonines.

Voor alle inlichtingen : Algemene Directie T.T.A., Aug. Lambiotte-
straat 79-81, 1030 Brussel.

PRAKTISCHE INLICHTINGEN :

— Het Buurtspoorwegmuseum is toegankelijk voor het publiek van Pasen tot 31 oktober, alle zaterdagen, zon- en wettelijke feestdagen, van 14 tot 18 uur. In diezelfde periode kunnen groepsbezoeken aangevraagd worden voor de donderdag en vrijdag-namiddagen, echter op voorwaarde dat de groep uit minstens 15 personen bestaat, en het groepsbezoek enkele dagen op voorhand werd aangevraagd bij de N.M.V.B., Barastraat 105-107, 1070 Brussel. — Tel. 21.00.07. Het Museum is gesloten van Allerheiligen tot Pasen.

— De toegangsprijs bedraagt 15 Fr. per persoon ; talrijke verminderingen zijn voorzien voor kinderen, groepen, grote gezinnen, leden van erkende toeristische verenigingen, enz....
— Gelegen op 11 km. van het centrum van Brussel is het Museum bereikbaar langs de weg, of met de autobus « Ni » waarvan het vertrekpunt gelegen is te Brussel, Ninoofse Poort. (Aansluitingen met lijnen 20, 62, 63, 76, 101 en 102).

— *Stelt U belang in tramwegen en Buurtspoorwegen ?*

— *Wenst U onze vereniging te steunen ?*

Laat U dan als lid inschrijven bij de Vereniging voor het Trammuseum : de jaarlijkse bijdrage is vastgesteld op 200 Fr (minimum 300 Fr. als beschermid).

Dit bedrag kan gestort worden op P.C.R. nr. 449.80 van AMUTRA te 1190 Brussel.

Buiten de gratis toegang tot het Museum hebben de leden nog andere voordelen : maandelijkse bijeenkomsten, periodieken, filmvoorstellingen, groepsreizen, enz...

De zetel van de vereniging is gelegen te :

AMUTRA, Wielemans Ceuppenslaan, 47, 1190 BRUSSEL.